

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Μία στις πέντε επιχειρήσεις στην Ελλάδα διοικείται από Γυναίκα και 9% των πιο κερδοφόρων εταιρειών έχει, επίσης, Γυναίκα επικεφαλής

Μελέτη για τις Γυναίκες επικεφαλής επιχειρήσεων στην Ελλάδα διενήργησε η ICAP Group στα πλαίσια Έκδοσης που κυκλοφόρησε φέτος για πρώτη χρονιά και αφορούσε στις **500 μεγαλύτερες εταιρείες με κριτήριο τον Κύκλο Εργασιών και με γυναίκες επικεφαλής** από τις θέσεις των Διευθυνουσών Συμβούλων, Γενικών Διευθυντριών και Διαχειριστριών. Στα πλαίσια της Μελέτης, διεξήχθη και **πρωτογενής έρευνα** τον Νοέμβριο του 2011 με δομημένο ερωτηματολόγιο, τα αποτελέσματα της οποίας παρατίθενται παρακάτω.

Συγκεκριμένα, στο **συνολικό δείγμα** της ICAP Databank (27.314 εταιρείες), το ποσοστό των επιχειρήσεων που διευθύνονται από γυναίκες-ανώτατα στελέχη ανέρχεται σε **18,8%** (5.125 εταιρείες). Ειδικότερα, το συγκεκριμένο ποσοστό είναι μεγαλύτερο στις επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μικρότερο από €2 εκ. (20,5%) και με προσωπικό μικρότερο από 10 άτομα (20,2%). Αντίθετα, στις μεγάλες επιχειρήσεις το αντίστοιχο ποσοστό μειώνεται σημαντικά (5,6% στις εταιρείες με πωλήσεις άνω των €50 εκ. και 6,1% στις εταιρείες με προσωπικό άνω των 250 ατόμων).

Όσον αφορά στις 500 κορυφαίες εταιρείες (με κριτήριο τον Κύκλο Εργασιών) που διευθύνονται από γυναίκες-ανώτατα στελέχη, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών (54,8%) σημείωσε κύκλο εργασιών μεταξύ €2 εκ. και €10 εκ. το 2011 ενώ ακολουθεί η κατηγορία «€10 εκ. έως €50 εκ.» με 40,6%. **Συμπεραίνεται, δηλαδή, ότι η συντριπτική πλειοψηφία (95,4%) των μεγαλύτερων εταιρειών στην Ελλάδα που διευθύνονται από γυναίκες-ανώτατα στελέχη χαρακτηρίζονται (με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα) ως μικρομεσαίου μεγέθους.**

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στους πίνακες 1 και 2, **το μεγαλύτερο ποσοστό των εταιρειών που διευθύνονται από γυναίκες εντοπίζεται στις πολύ μικρές ή τις μικρές επιχειρήσεις** (με βάση την επίσημη κατηγοριοποίηση που ακολουθείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση). Μάλιστα, παρατηρείται ότι όσο αυξάνει το μέγεθος των εταιρειών (βάσει ετήσιου κύκλου εργασιών και προσωπικού) τόσο περισσότερο μειώνεται το ποσοστό συμμετοχής των εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες στο σύνολο των επιχειρήσεων του δείγματος.

Πίνακας 1. Κατανομή εταιρειών βάσει συνολικού κύκλου εργασιών (2011)

Κύκλος Εργασιών	Αριθμός Συνόλου Εταιρειών	Αριθμός Εταιρειών που Διοικούνται από Γυναίκες	Συμμετοχή (%) Εταιρειών που Διοικούνται από Γυναίκες στο Σύνολο	Αριθμός Εταιρειών Top 500
< €2 εκατ. (Micro)	20.198	4.146	20,5%	0
€2εκ.-€10 εκ. (Small)	5.115	753	14,7%	274
€10 εκ.-€50 εκ. (Medium)	1.571	202	12,9%	203
> €50 εκ. (Large)	430	24	5,6%	23
Σύνολο	27.314	5.125	18,8%	500

Πηγή: ICAP Databank

Στον πίνακα 3 αναλύεται η συμμετοχή των εταιρειών που διευθύνονται από γυναίκες με βάση τη **νομική τους μορφή**. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής των εν λόγω εταιρειών παρατηρείται στις **Εταιρείες Περιορισμένης**

Πίνακας 2. Κατανομή εταιρειών βάσει απασχολούμενου προσωπικού

Αριθμός Προσωπικού	Αριθμός Συνόλου Εταιρειών	Αριθμός Εταιρειών που Διοικούνται από Γυναίκες	Συμμετοχή (%) Εταιρειών που Διοικούνται από Γυναίκες στο Σύνολο	Αριθμός Εταιρειών Top 500
1-9 (Micro)	9.658	1.947	20,2%	53
10-49 (Small)	7.429	1.239	16,7%	249
50-249 (Medium)	1.688	209	12,4%	161
>250 (Large)	392	24	6,1%	22
Μερικό Σύνολο	19.167	3.419	17,8%	485
Μ.Δ.	8.147	1.706	20,9%	15
Σύνολο	27.314	5.125	18,8%	500

ΜΔ: Μη Διαθέσιμα Στοιχεία

Πηγή: ICAP Databank

Ευθύνης (28,8%) και ακολουθούν οι Ομόρρυθμες Εταιρείες (19%) και οι Μονοπρόσωπες ΕΠΕ (18,9%). Αντίθετα, παρατηρείται ότι το **90%** των 500 κορυφαίων επιχειρήσεων στην Ελλάδα που διευθύνονται από γυναίκες ανώτατα στελέχη (στις 500 μεγαλύτερες) είναι **ανώνυμης μορφής (ΑΕ)**.

Ο κύκλος εργασιών των εταιρειών που διοικούνται από γυναίκες απέσπασε μόλις το **6,2%** των συνολικών πωλήσεων όλων των εταιρειών του δείγματος το 2011. Είναι αξιοσημείωτο ότι **οι 500 μεγαλύτερες εταιρείες που,**

Πίνακας 3. Κατανομή εταιρειών βάσει νομικής μορφής

Νομική Μορφή	Αριθμός Συνόλου Εταιρειών	Αριθμός Εταιρειών που Διοικούνται από Γυναίκες	Συμμετοχή (%) Εταιρειών που Διοικούνται από Γυναίκες στο Σύνολο	Αριθμός Εταιρειών Top 500
Ανώνυμη Εταιρεία	24.746	4.481	18,1%	450
Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης	1.679	483	28,8%	43
Ομόρρυθμη Εταιρεία	63	12	19,0%	-
Ετερόρρυθμη Εταιρεία	30	1	3,3%	-
Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.	730	138	18,9%	7
Λοιπές	66	10	15,2%	-
Σύνολο	27.314	5.125	18,8%	500

Πηγή: ICAP Databank

παρά το γεγονός ότι αριθμητικά καλύπτουν μόνο το 10% περίπου του συνολικού δείγματος των «Εταιρειών που Διοικούνται από Γυναίκες» (500 επί συνόλου 5.125 επιχειρήσεων), εντούτοις συμμετέχουν με ποσοστό 73% στο συνολικό «τζίρο» της συγκεκριμένης ομάδας εταιρειών. Επιπλέον, οι 500 αυτές εταιρείες **εμφάνισαν υψηλότερο ρυθμό αύξησης των συνολικών τους πωλήσεων** το 2011/10 (+1,4%), σε σχέση τόσο με το σύνολο των εταιρειών του δείγματος (οριακή αύξηση πωλήσεων 0,2%), όσο και με την ομάδα «Εταιρειών που Διοικούνται από Γυναίκες» (μείωση 2,4%).

Λόγω της βαθιάς οικονομικής ύφεσης στην Ελλάδα που οδήγησε σε συρρίκνωση της εγχώριας ζήτησης, τα συνολικά καθαρά αποτελέσματα του συνόλου των εταιρειών ήταν ζημιογόνα τη διετία 2010-2011, με τις ζημιές μάλιστα να είναι σχεδόν οκταπλάσιες το 2011 σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Χαρακτηριστικό του αυξητικού ρυθμού της ύφεσης αποτελεί το γεγονός ότι το 2011 ακόμη και τα αποτελέσματα EBITDA εμφάνισαν αρνητικές τιμές στο σύνολο των εταιρειών (έναντι θετικού προσήμου το 2010).

Από την άλλη πλευρά, παρατηρείται ότι **τα αποτελέσματα κερδοφορίας εμφανίζουν καλύτερη συγκριτικά εικόνα στις εταιρείες που διευθύνονται από γυναίκες ανώτατα στελέχη** σε σχέση με το σύνολο των εταιρειών. Το παραπάνω γεγονός απεικονίζεται τόσο στα θετικά επίπεδα των κερδών EBITDA το 2011 (περιθώριο EBITDA 2011: 7,1% έναντι -17,3% για το σύνολο των εταιρειών), όσο και στις μικρότερες συγκριτικά ζημίες (καθαρό αποτέλεσμα) που υπέστησαν οι εν λόγω εταιρείες σε σχέση με το σύνολο των επιχειρήσεων (περιθώριο καθαρού κέρδους 2011: -4,3% έναντι -25,8% για το σύνολο).

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι **9% των εταιρειών (43 εταιρείες) που συμπεριλαμβάνονται στις 500 πιο κερδοφόρες στην Ελλάδα** το 2011 με βάση τα αποτελέσματα EBITDA (σχετική έκδοση ICAP Group: “Business Leaders in Greece”), **διοικούνται από γυναίκες**. Οι συνολικές πωλήσεις των συγκεκριμένων εταιρειών ανήλθαν σε περίπου €2,9 δισ. το 2011 καλύπτοντας το 3,1% του συνόλου των 500 πιο κερδοφόρων εταιρειών, ενώ τα κέρδη EBITDA διαμορφώθηκαν σε περίπου €363 εκατ. το ίδιο έτος, καλύπτοντας αντίστοιχα το 4,2% του συνόλου. Οι εν λόγω 43 πιο κερδοφόρες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, οι οποίες διοικούνται από γυναίκες, **απασχολούν συνολικά περισσότερα από 13.500 άτομα** μόνιμου προσωπικού.

Τέλος, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι **το μέσο περιθώριο καθαρού κέρδους EBITDA διαμορφώθηκε σε υψηλότερα επίπεδα το 2011 για τις εταιρείες που διοικούνται από γυναίκες (43 επιχειρήσεις) σε σύγκριση με το γενικό σύνολο των 500 πιο κερδοφόρων εταιρειών στην Ελλάδα (Περιθώριο EBITDA 2011: 14,3% έναντι 10,7%)**.

Συμπεράσματα Πρωτογενούς Έρευνας

Τα κυριότερα ευρήματα και συμπεράσματα που προκύπτουν από την προαναφερόμενη πρωτογενή έρευνα συνοψίζονται στα εξής:

- Η μέση γυναίκα επιχειρηματίας/ανώτατο στέλεχος που συμμετείχε στην έρευνα έχει **υψηλό επίπεδο μόρφωσης** (μεταπτυχιακό), βρίσκεται στην ηλικία μεταξύ **40-49 ετών** και έχει οικογένεια (σύζυγο και παιδιά).
- Σχεδόν **επτά (7) στις δέκα (10) γυναίκες εκτός από διευθυντική/διοικητική θέση συνδέονται και μετοχικά** με την εταιρεία που εργάζονται. Οι συγκεκριμένες γυναίκες επιχειρηματίες είτε διοικούν τη δική τους οικογενειακή επιχείρηση είτε έχουν αποκτήσει συγκεκριμένο ποσοστό εταιρικών μετοχών, ως αποτέλεσμα του εφαρμοζόμενου συστήματος αμοιβών της εταιρείας (για λόγους βελτίωσης κινήτρων, επιβράβευσης επίτευξης στόχων κλπ.).
- Η **καριέρα βρίσκεται «πολύ» ή «πάρα πολύ» υψηλά στις προτεραιότητες** του συνόλου σχεδόν των γυναικών επιχειρηματιών / ανώτατων στελεχών (σε ποσοστό 96,4% του δείγματος), ενώ η συντριπτική πλειοψηφία αυτών (94,6%) δηλώνουν «πολύ» ή «πάρα πολύ» ικανοποιημένες από την έως τώρα επαγγελματική τους εξέλιξη. Ωστόσο, το παραπάνω γεγονός δεν τις εφησυχάζει ούτε εξαντλεί τις φιλοδοξίες και τους στόχους τους, δεδομένου ότι το **62,8% αυτών εκτιμούν ότι θα έχουν διευρύνει τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες** την επόμενη πενταετία.
- Τα **κίνητρα** που οδηγούν τις γυναίκες να ασχοληθούν με την επιχειρηματικότητα και τη καριέρα σε ανώτατο επίπεδο είναι κυρίως η προσωπική ικανοποίηση και ανάπτυξη (το 98% του δείγματος το

αξιολόγησε ως «πολύ» ή «πάρα πολύ» σημαντικό κίνητρο), καθώς και η δυνατότητα μέσω της θέσης τους να λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις και να καινοτομούν (90,2% του δείγματος).

- Προκειμένου να ανταποκριθούν στις αυξημένες υποχρεώσεις τους, αλλά και να επιτύχουν τις φιλοδοξίες τους για σταδιοδρομία σε ανώτατο επίπεδο οι γυναίκες επιχειρηματίες εργάζονται σκληρά, καθώς το **52,7% των γυναικών του δείγματος απασχολείται κατά μέσο όρο άνω των 51 ωρών/εβδομάδα**, ήτοι περισσότερο από 10 ώρες σε ημερήσια βάση. Ως αποτέλεσμα, περιορίζεται ο χρόνος που αφιερώνουν στην οικογένειά τους. Επιπλέον, η δημιουργία άγχους και στρες θεωρείται ένας «πολύ» ή «πάρα πολύ» σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας στην επαγγελματική ενασχόληση του 54,4% των γυναικών του δείγματος.
- Η σχετική πλειοψηφία των ερωτηθεισών (40,4%) θεωρεί ότι η γυναικεία επιχειρηματικότητα και η σταδιοδρομία των γυναικών σε ανώτατες διοικητικές / διευθυντικές θέσεις έχει αναπτυχθεί σε μέτριο βαθμό στην Ελλάδα. Σημαντικό ποσοστό αυτών (36,2%) δηλώνουν ότι ο βαθμός ανάπτυξης βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα («λίγο» ή «ελάχιστα»), ενώ το 23,4% θεωρεί ότι η γυναικεία επιχειρηματικότητα / καριέρα σε ανώτατο επίπεδο έχει αναπτυχθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό.
- Το **91,7% των ερωτηθεισών της έρευνας αξιολόγησε την «ασάφεια στις κυβερνητικές πολιτικές που αφορούν τις επιχειρήσεις» ως «πολύ» ή «πάρα πολύ» σημαντικό πρόβλημα επιχειρηματικότητας** που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες επιχειρηματίες / διευθυντικά στελέχη στην Ελλάδα, ενώ ακολούθησαν «η υπερβολική γραφειοκρατία/κανονισμοί» (με αντίστοιχο ποσοστό 89,4%) και «το περίπλοκο φορολογικό σύστημα» (83%). Με βάση τα παραπάνω κρίνεται αναγκαία η απλοποίηση και η εξάλειψη των όποιων στρεβλώσεων στο νομοθετικό και φορολογικό σύστημα, καθώς και η ανάληψη σαφών πολιτικών από τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, η οποία, μεταξύ άλλων, θα συμβάλει στην επιτυχή αντιμετώπιση της τρέχουσας ύφεσης.
- Η οικονομική ύφεση αναπόφευκτα έχει επηρεάσει σημαντικά και τις εταιρείες οι οποίες διοικούνται/διευθύνονται από γυναίκες. Ειδικότερα, όσον αφορά τις εταιρείες της παρούσας έρευνας **το 40,4% αυτών εκτιμούν μείωση στις συνολικές τους πωλήσεις το 2012 σε σχέση με το 2011, το 31,9% αύξηση και το υπόλοιπο ποσοστό στασιμότητα**. Ωστόσο, οι γυναίκες της έρευνας εμφανίζονται περισσότερο αισιόδοξες για την πορεία των πωλήσεων το 2013, καθώς η πλειοψηφία τους (80,5%) προβλέπει αύξηση ή στασιμότητα, ενώ μόνο μία στις πέντε αναμένει περαιτέρω μείωση στον κύκλο εργασιών της εταιρείας της.
- Τέλος, οι **βασικοί άξονες της επιχειρηματικής στρατηγικής** που θα ακολουθήσουν οι γυναίκες της έρευνας κατά την επόμενη τριετία προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των εταιρειών που διευθύνουν αφορούν ενέργειες για τη μείωση του λειτουργικού κόστους, τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων προϊόντων/υπηρεσιών και την επέκταση σε άλλες δραστηριότητες.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της ICAP Group, **Νικήτας Κωνσταντέλλος**, δήλωσε σχετικά: «Στην Ελλάδα μία στις 5 εταιρείες διοικείται από Γυναίκες. Οι Γυναίκες σιγά-σιγά καθιερώνονται στις επιχειρήσεις και βλέπουμε μια **σημαντική βελτίωση τα τελευταία χρόνια**. Έτσι, σήμερα **πάνω από 5.000 εταιρείες έχουν στο τιμόνι τους Γυναίκες** (ποσοστό 19% του συνόλου). Οι Γυναίκες επικεφαλής παρατηρούνται όμως, ως επί το πλείστον, σε μικρότερες εταιρείες. Έτσι, συναντάμε Γυναίκες στην κορυφή στο 21% του συνόλου των πολύ μικρών εταιρειών (με κύκλο εργασιών <€2 εκατ.), 15% στις μικρές (€2 εκατ.- €10 εκατ.), 13% στις μεσαίες (€10 εκατ. - €50 εκατ.) και 6% στις μεγάλες (>€50 εκατ.). Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι οι **εταιρείες με Γυναίκα επικεφαλής είχαν συνολικά καλύτερα αποτελέσματα κερδοφορίας** το 2011 σε σύγκριση με το σύνολο των επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, πέτυχαν ένα περιθώριο κέρδους EBITDA 7,1%, όταν το σύνολο των εταιρειών παρουσίασε (για πρώτη φορά το 2011) σημαντικές ζημιές σε επίπεδο EBITDA. Αυτό το συμπέρασμα επιβεβαιώνεται και σε άλλη Έκδοση της ICAP με τις “500 πιο κερδοφόρες εταιρείες του 2011”: από αυτές τις 500 εταιρείες το 9% διοικούνται από γυναίκες οι οποίες πέτυχαν περιθώριο EBITDA 14,3% έναντι 10,7% του συνόλου. Όπως έδειξε η έρευνα με δείγμα τις 500 γυναίκες επικεφαλής, αυτές είναι υψηλού μορφωτικού επιπέδου, αφού μία στις δύο έχει Μεταπτυχιακό τίτλο Σπουδών. Δείχνουν επιμονή, αντοχές και αποτελεσματικότητα, αφού παραμένουν πολλά χρόνια στη θέση του επικεφαλής. **Είναι χαρακτηριστικό ότι το 73% του δείγματος της έρευνας βρίσκεται πάνω από 10 χρόνια στη θέση του επικεφαλής**. Επιπλέον, οι Γυναίκες επικεφαλής εργάζονται σκληρά, δεδομένου ότι το 53% δουλεύει πάνω από 50 ώρες την εβδομάδα, ενώ παράλληλα έχουν αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις, αφού το 83% αυτών έχουν παιδιά. Τους αρέσει πολύ αυτό που κάνουν (95%), το θέτουν πολύ υψηλά στις προτεραιότητές τους (96%), ενώ είναι επίσης φιλόδοξες και με αυτοπεποίθηση αφού το 71% βλέπει σε 5 χρόνια να έχει αναπτυχθεί επαγγελματικά ακόμα περισσότερο. Τα σημαντικότερα κίνητρα που οδηγούν τις γυναίκες να ασχοληθούν με την επιχειρηματικότητα και την καριέρα σε ανώτατο επίπεδο είναι η προσωπική ικανοποίηση και ανάπτυξη (το 98% το αξιολογούν ως πολύ/πάρα πολύ σημαντικό κίνητρο) και η δυνατότητα μέσω της θέσης τους να λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις και να καινοτομούν (90%). Παρά τις αντιξοότητες της αγοράς λόγω της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, οι Γυναίκες επικεφαλής εμφανίζονται αρκετά αισιόδοξες και διατηρούν υψηλούς στόχους για την πορεία της εταιρείας τους το 2013, καθώς το 81% αυτών προβλέπει αύξηση ή στασιμότητα των συνολικών εσόδων.»

*Η ICAP Group –με 1.300 εργαζομένους- είναι ο μεγαλύτερος Όμιλος παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Διαθέτει γραφεία σε 5 ελληνικές πόλεις, και ισχυρή παρουσία στην Νοτιοανατολική Ευρώπη με θυγατρικές στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Σερβία και την Κύπρο. Η ICAP Group μετά την εξαγορά της στις αρχές του 2007 από το SEEF Fund της **Global Finance**, της μεγαλύτερης εταιρείας ιδιωτικών κεφαλαίων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, εξελίσσεται ταχέως σε έναν πολυσχιδή οργανισμό, παρέχοντας ένα μεγάλο εύρος υπηρεσιών και προϊόντων που ομαδοποιούνται σε 4 μεγάλες κατηγορίες: *Credit Risk Services, Marketing Solutions, Management Consulting και People Solutions.**

[Περισσότερες πληροφορίες](#)

Γραφείο Τύπου ICAP Group,

Σάντρα Ζαφειρακοπούλου

Τηλ. 210 7200 137 / 210 7200 000 / 6937038414

szafirakopoulou@icap.gr / pr@icap.gr